

WHERE THE WIND COMES FROM

Amel Guellaty, TN , QA, FR, 2025, 99'

Leerdoelen:

kunst

gendergelijkheid

religie

machtsverhoudingen

Beste vrienden Alyssa en Mehdi voelen zich verstikt in de buitenwijken van Tunis. Een kunstwedstrijd kan hun ticket naar een nieuw leven in Europa betekenen. Voor de wedstrijd sleurt Alyssa haar maatje mee op een dolle reis naar het Tunesische eiland Djerba in een 'geleende' auto. De tocht stelt hun vriendschap stevig op de proef.

INHOUDSVRAGEN: TUSSEN TWEE WERELDEN

Mehdi en Alyssa zijn heel verschillende persoonlijkheden. Alyssa neemt risico's (herinneren jij je nog het eerste beeld van Alyssa in de film?), met haar overmoed creëert ze problemen, ze zoekt het conflict op (de broek bekladden van de vrouw in de bus, de aanranding,...). Mehdi is veel voorzichtiger; hij is een tekenaar en poëet (hij bedenkt poëtische verklaringen voor allerlei natuurelementen: het hart dat klopt in de aarde, wolken die gemaakt zijn uit dromen, vuurtorens op de sterren, vrouwen die wind maken in de woestijn,...). Alyssa heeft altijd een plan, Mehdi is eerder terughoudend. Daar maken ze keiharde ruzie over.

Kunnen de leerlingen beide hoofdpersonages vatten in enkele karaktereigenschappen, en typerende scènes benoemen? Verklaar waarom we hun ruzie kunnen samenvatten als 'de lafaard versus de egoïst'?

WEETJE

Eya Bellagha, die de rol van Alyssa speelt, is bokskampioen. Regisseur Amel Guellaty hield van haar **energieke uitstraling**, waarmee ze ook in de **boksring** succes boekt.

Tijdens de reis door Tunesië toont **WHERE THE WIND COMES FROM** de toestand in het land. Alyssa geeft rechtoe-rechtaan commentaar in haar 'nieuwsuitzending' ("We zijn genaaid. Er is geen geld, geen boter, geen melk. De dictatoriale tijden zijn volop terug").

De tocht maakt duidelijk wat er zoal fout gaat en welke sectoren **gebrekkig functioneren** in Tunesië. **Kunnen de leerlingen deze benoemen?**

Antwoord:

Onderstaande lijst kan naar believen aangevuld worden.

- Bureaucratie (Mehdi wordt doorgestuurd van het ene loket naar het andere).
- Armoede (Alyssa's familie moet vaders werkplaats verkopen).
- Werkloosheid (Mehdi vindt geen job, "net zoals alle anderen").
- Het openbaar vervoer staakt (de busjes naar Djerba rijden niet).
- Het telefoonnetwerk is niet goed (Mehdi kan nauwelijks gebeld worden).
- De ordehandhavers worden niet vertrouwd (de dorpelingen en/of politie nemen het recht in eigen handen en slaan de aanranders bont en blauw).

Mehdi beschrijft '**het paradox van de chauffeur**':

hij studeerde computerwetenschappen om geen laaggeschoolde job (chauffeur) te moeten nemen. Nu wil hij chauffeur worden en heeft hij een hekel aan computers.

Hoe kan je deze paradox uitleggen? Wat zegt die over de arbeidsmarkt?

Antwoord:

Jongeren zoals Alyssa en Mehdi krijgen weinig kansen op de arbeidsmarkt. Opklimmen in de maatschappij is bijna onmogelijk. Daarom stellen ze hun ambitie bij. Mehdi heeft gestudeerd om carrière te maken; omdat hij stevast het deksel op de neus krijgt, heeft hij nu alle ambitie opgegeven.

Alyssa en Mehdi zijn al vrienden sinds hun kindertijd. Ze beschouwen elkaar als broer en zus. In een gesprek verkennen ze de **grenzen van hun relatie**: hebben ze zich ooit ingebeeld dat ze een koppel waren? Mehdi brengt zijn gevoelens onder woorden wanneer hij zijn tekening (die we op dat moment nog niet te zien krijgen) aan de jury presenteert.

Weet je nog hoe hij **het personage op de tekening** omschreef? Wat ontdekken we later over de afbeelding? Wat zou dat kunnen betekenen?

Antwoord:

Door zijn liefde en waardering voor het personage op de tekening te uiten, brengt hij een eerbetoon aan Alyssa. Vanwege het gat in het schilderij heeft hij plakband over de mond van de vrouw gekleefd. Dat verwijst naar de manier waarop de jonge generatie - en meisjes in het bijzonder - het zwijgen wordt opgelegd.

"Weet je waarom de rijken zo rijk zijn? Ze zijn egoïstisch!" In Tunesië bestaat er een grote kloof tussen de rijke burgers en de arme middenklasse.

Amel Guellaty: *"De grootste kloof tussen arm en rijk, is de culturele kloof. De rijken gedragen zich zo westers mogelijk, ze spreken Frans en beschouwen zichzelf niet als Arabieren. Ze kijken op een andere manier naar de wereld en naar zichzelf."*

Wanneer Alyssa en Mehdi de nacht doorbrengen bij een rijk gezin, zie je dat ze niet gewend zijn aan dit wereldbeeld. **Hoe beoordelen zij de levenshouding van hun gastgezin?**

Antwoord:

Tijdens het gesprek bij de maaltijd observeren we de gesprekken van het rijke koppel.

- Volgens hen bestaat werkloosheid niet. "Wie dynamisch is, vindt altijd een job." Ze bieden Mehdi een baan aan als chauffeur.
- Hun zoon leidt een decadent party-leven.
- Ze spreken Frans en verloochenen hun Tunesische achtergrond.
- Ze gaan prat op hun liberale ingesteldheid, want "we weten hoe kortzichtig die Arabieren zijn."

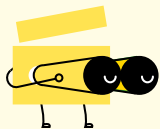
ACHTERGROND

Amel Guellaty: *"Tunesië bevindt zich tussen twee werelden: het is een Arabisch land, geworteld in de islamitische traditie, maar het is ook het meest ruimdenkende land in de Arabische wereld. Abortus is legaal in Tunesië, er zijn wetten die vrouwenrechten beschermen, enz. Deze mix tussen traditioneel en open-minded maakt het voor de jonge generatie heel interessant, maar tegelijk moeten ze afrekenen met een diepe economische crisis en politieke instabiliteit."*

Op het einde van de film zien we hoe Mehdi en Alyssa vol onzekerheid hun toekomst in eigen handen nemen. Ze denken nog aan elkaar, maar zijn gescheiden en moeten elkaar los laten. Weet je nog waar ze mee bezig zijn en hoe ze hun toekomst zien?

Antwoord:

- Alyssa engageert zich in de zaak van haar vader en begint sculpturen te maken.
- Mehdi emigreert naar Frankrijk. Zijn taal is nog even poëtisch, maar zijn toekomst is nog minstens even onzeker als in Tunesië.
- Eigenlijk hebben ze elkaars droom overgenomen: emigreren versus artistieke voldoening.

KIJK & LUISTER - DROMEN EN VRIENDSCHAP

Dromen krijgen een belangrijke plaats in de film. "Jullie zijn allebei dromers," zegt Mehdi's moeder. "Als we zelfs niet meer mogen dromen, wat blijft er voor ons dan nog over?" antwoordt Alyssa. We krijgen Alyssa's dagdromen vaak te zien. Regisseur Amel Guellaty heeft daarvoor een eenvoudige verklaring: *"Zo werkt mijn verbeelding. Als ik me ergens ongemakkelijk voel, gebruik ik mijn verbeelding. Voor mij is het een manier om aan problemen te ontsnappen en naar een wereld te gaan waar alles is zoals ik het wil."*

Weet jij nog welke dagdromen we in beeld te zien kregen?

De meest opvallende dagdromen van Alyssa zijn:

- De juf die danst in de klas
- Planten groeien uit haar lichaam
- Schranzende varkens rond een tafel
- Opstijgen en zweven in de club
- Oude vrouwen op het terras
- Vogel in de politiecel
- Wolkjes uit slapende oren

Regisseur Amel Guellaty is ook **fotografe**. Geen wonder dat ze veel aandacht besteedt aan kleur en compositie. Vaak werkt ze met grote kleurvlakken (bv. de gele bus, de blauwe poort, het gele kledje van de juf tegen het zwarte schoolbord, enz.). Ze repeteerde vooraf heel veel met de acteurs, zodat ze zich tijdens de opnames volledig op de cinematografie kon concentreren. *"In contrast met de Tunesische chaos toon ik strikte, strakke beelden."*

Kunnen de leerlingen nog meer scènes opnoemen waarin kleur of compositie hen opvielen? En kunnen ze inschatten waarom de regisseur bij al die kleurrijke beelden toch koos om Mehdi in **zwart-wit** te laten tekenen?

Antwoord:

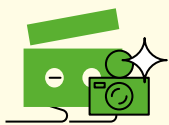
Amel Guellaty: *"Ik hanteerde voor de film een rood / geel / blauwe kleurcode, maar omdat de tekeningen in zwart-wit zijn, voegen ze een diepere betekenis en een meer gekwelde look toe. Zo benadruk ik het verschil tussen realiteit en fantasie."*

Mehdi en Alyssa zijn beste vrienden, er bestaat tussen hen nauwelijks een fysieke barrière. Ze liggen samen op het bed, leggen hun hoofden op elkaars schouders, enz. Ze komen heel vaak samen in beeld, om te tonen hoe onafscheidelijk ze zijn. **Wat gebeurt er wanneer ze ruzie krijgen met elkaar?**

Antwoord:

Plots vergroot de afstand tussen hen; ze komen niet meer samen binnen hetzelfde beeldkader. Pas wanneer ze samen gillen in de woestijn (hun grote verzoening) zien we hen weer samen in beeld.

DOE-OPDRACHT: DROMEN DELEN

WHERE THE WIND COMES FROM brengt dromen op een heel **originale manier** in beeld. Laat alle leerlingen in de klas een droom vertellen, of op papier uitschrijven. Die dromen worden dan in de klas verdeeld - **niemand weet wie zijn/haar droom gekregen heeft**. De leerlingen verbeelden die droom in een tekening, of eventueel in een kort filmpje. Nadien tonen ze het resultaat in de klas. **Kan de verteller zijn / haar droom herkennen?**

Reserveopdracht: Je kan ook aan de slag met de verhalen die Mehdi vertelt over de natuurelementen (wind, sterren, aarde, wolken,...). Ze kunnen zelf een aards element kiezen waarvoor ze een oorsprongsverhaal bedenken. Eventueel kunnen ze daarnaast ook de correcte (wetenschappelijke) verklaring vermelden.